

No. 3

Cena numeru  
200 mk.

Cena prenumeraty

w Łodzi:

Miesięcznie mk. 400c

Z przes. poczt.

Miesięcznie " 5000

poza Łodzią egz. 220

Konto Poczto. Kasy

Oszczęd. 60594.

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem.

XXVI r.,  
istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Łódź.

# ROZWIŃ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Czwartek, dnia 4 stycznia 1923 r.

## Chapeaux de Luxe

z Warszawy, ul. Czysła 8.

Poleca najnowsze wykwintne modele kapeluszy paryskich wieczorowych i wizytowych, jak również własne kreacje na demi-saison.

Duży wybór najświeższych przybrań łowy na bale i maskarady.

Oryginalne paryskie maski.

Adres: Grand-Hotel, 5367s1

## WIELKA MASKARADA

— na rzecz —

### Polskiego Czerwonego Krzyża

W sobotę dnia 6-go stycznia 1923 r. w salach Filharmonji.

Początek o godzinie 11-ej w nocy.

Mnóstwo niespodzianek, atrakcji, wykwintny bufet sala pięknie udekorowana. — Panów obowiązuje strój wieczorowy.

UWAGA: projektowana redukcja dnia 5-go stycznia odbędzie się dnia 6-go. Bilety zachowują ważność.

Bilety w cenie Mk. 10.000—do nabycia w biurze Polskiego Czerwonego Krzyża w godzinach od 9—3 popoł. 5363s1

## WIADOMOŚCI POLITYCZNE

### Dymisja min. Jastrzębskiego

(wp) Minister skarbu p. Jastrzębski wniósł podanie o dymisję, która przyjęta przez preza sa ministrów gen. Sikorskiego, została skierowana do p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dziś w południe dymisja została przyjęta i kierownikiem ministerstwa został min. Markowski. (4)

### CZY BĘDZIE ZNIESIONY STAN

(wp) Jak donosi „Kurjer Czerwony“ w kołach sejmowych obiegają wczoraj pogłoska że stan wyjątkowy wkrótce ma zostać zniesiony. Podobno ma to nastąpić z dniem 6-ym b. m.

### Wysiedlenie uchodźców.

(wp) Ministerstwo spraw wewnętrznych za wezwano władze administracyjne województw kresowych i ziemi wileńskiej do bezapelacyjnego wysiedlenia wszystkich uchodźców, zamieszkałych tam po dniu 12 października, 1920 r. lub nowoprzybywających. Rozporządzenie to nie stosuje się do emigrantów politycznych którzy korzystają z prawa schronienia według ustalonych zasad.

Rozporządzenie to ma na celu usunięcie żywiołów napływowych, grożących bezpieczeństwu i porządkowi Państwa. 9

### Zmiany w min. spraw wewn.

(wp) „Kurjer Czerwony“ podaje, że oficerowie, przydzieleni przez gen. Sikorskiego do ministerstwa spraw wewnętrznych, po spełnieniu trudnego zadania przystosowania prac ministerstwa do wymagań chwili, obecnie powrócić mają do dawnych zajęć.

Nowi kierownicy mianowani w trybie normalnym. (4)

Dal. ciąg na str. 2

## KONFERENCJA PARYSKA.

PARYŻ 33 (PAT) Pierwsze posiedzenie konferencji było poświęcone przedstawieniu przez delegatów Anglii, Francji i Włoch projektów odnośnych rządów, poczem konferencja zo-

stała odroczone do środy po południu, aby dać każdemu delegatowi czas do przestudjowania przedłożonych projektów.

### Projekt angielski.

LONDYN, 3 (PAT) Angielski plan odškodowawczy przewiduje udzielenie Niemcom moratorium na przeciąg 4 lat, po upływie których Niemcy zapłaciłyby w ciągu dalszych 4—ch lat 2 miljardy marek w złocie, a następnych dwóch latach po 2 i pół miljarda marek złotych, lub ew. mniejsza suma, którąby określić musiała instytucja bezpartyjna. Dostawy koksu do Francji, dostawy węgla do Włoch i o ile to możliwe, dostawy chemikali do państw sprzymierzonych mają być kontynuowane narazie w ograniczonej mierze.

Dalej mają Niemcy czynić usiłowania, ażeby ustabilizować swoją walutę, przywrócić równowagę w budżecie i przyjąć kontrolę finansową, jaką sprzymierzeni uważają za potrzebną.

W razie uchybienia, Niemcy zgodzić się muszą na sankcje i jeśli zajdzie potrzeba na przymusową konfiskatę dochodów oraz na wojskową okupację dalszych terenów niemieckich.

W końcu plan angielski zajmuje się uregulowaniem długów międzysojuszniczych.

### Jak przyjęto plan angielski

PARYŻ, 3 (PAT) Przedstawiony na konferencji przez Bonarr Law'a projekt angielski wywołał w kołach konferencji wielkie zdziwienie, a w szczególności w kołach francuskich i belgijskich. Tezę francuską, odrzucającą moratorium bez zastawów, rząd angielski zastąpił planem przewidującym moratorium czteroletnie zamiast dwuletniego i całkowitą zmianę poprzedniego planu wypłat niemieckich, przyczem zastosowanie zmiany dotyczyłoby postanowień traktatu wersalskiego, bez uzyskania od Niemiec na te zmiany jakichkolwiek gwarancji. Anglja odrzuca stwierdzenie jakichkolwiek ze strony niemieckiej uchybień oraz zwalnia Niemcy od wszelkich wypłat gotówkowych w czasie pierwszego czterolecia.

Pisma paryskie twierdzą, że Poincare nie godzi się absolutnie na to, aby angielskie

propozycje służyły za podstawę rokowań i ma zaproponować, aby dalsze narady odbywały się na podstawie propozycji francuskich. Należy przypuszczać, że Belgja i Włochy zaakceptują ten wniosek, gdyż mogłoby dojść do zerwania konferencji, gdyby stało się inaczej.

Ogólnie przypuszczają, że autorami planu angielskiego są: Bonarr Law i lord D'Albany.

### POINCARÉ NIE ZGADZA SIĘ Z BONARR LAWEM.

WIEDEN, 31 (AW) Korespondent „Wiener Abendsblatt“ donosi z Paryża, że za patrywania Poincarego odnośnie do kwestji reParacyjnej są bardzo sprzeczne z zapatrywaniami Bonarr Lawa.

**O wydanie sądom posła Witosa.**

(wp) „Gazeta Warszawska“ donosi, że sąd powiatowy w Poznaniu zwrócił się do Sejmu o wydanie sądom posła Witosa.

Sprawa została przekazana komisji regulaminowej Sejmu.

**Kiedy będzie zwołany Senat?**

(wp) Wczoraj obradowała komisja regulaminowa senatu, nad ostatecznym wykonaniem projektu regulaminowego.

Podczas dyskusji poruszono myśl zwołania Senatu na 10 b. m., w celu przedstawienia projektu regulaminu do zatwierdzenia przez Senat.

Jak podaje „Gazeta Warszawska“ termin ten jest mało prawdopodobny. Większość senatorów oraz posłów przypuszcza, że marszałek otworzy sesję poświęconie Sejmu i Senatowi dopiero 16 b. m. (4)

**Nowi wojewodowie**

(wp) Na miejsce s. p. Józefa Rymera, wojewodą śląskim został mianowany dotychczasowy wojewoda poznański, Zygmunt Celiński. Jego zaś miejsce objął p. Adolf Bbiński. (4)

**Wyjazd marszałka Sejmu**

(wp) Marszałek Sejmu Rataj wraz z wicemarszałkiem Osieckim wyjechali na kilkudniowy pobyt do Małopolski. (4)

**TELEFONEM Z WARSZAWY****EGZEMPLARZE PRZYMUSOWE PISM**

\*) Komisarjat rządu na m. st. Warszawie wyjaśnia w związku z rozporządzeniem nadsyłania obowiązkowych trzech egzemplarzy dzienników bezpośrednio do ministerjum spraw wewnętrznych, iż egzemplarze te wchodzi w liczbę jedenastu egzemplarzy dostarczanych do wydziału prasowego komisarjatu rządu.

**NOWY ATAK PASKARZY.**

\*) Paskarze warszawscy rozpoczęli nową ofensywę przeciwko konsumentom.

Dyktatorzy rzeźniczy zniesli obowiązujący dotychczas cennik, wyznaczając najzupełniej dowolną cenę na wszystkie gatunki mięsa. Wiedza przekroczyła cenę 2 tysięcy marek za funt. Dzień jutrzejszy ma przynieść jeszcze większe niespodzianki.

Piekarze również nie pozostali w tyle. Bóchenek chleba zdrożał o 100 marek na kilogramie.

**NOWY MONOPOL PAŃSTWOWY.**

\*) Do Sejmu wpłynął nowy projekt ustawy, opracowany przez ministerjum przemysłu i handlu. Według tego projektu skarbu państwa stać się ma jedynym właścicielem wszelkich produktów nafty bruttowej.

Dotychczasowi właściciele tego obiektu otrzymać mają odszkodowanie według cen rynkowych.

**Z OSTATNIEJ CHWILI****ROSYJSKO-ESTONSKA WOJNA CELNA.**

REWEL, 3.1 (AW) — Sekretariat handlu wewnętrznego Rosji sowieckiej postanowił zawiesić wszelkie stosunki handlowe z Estonją i wystąpił z wnioskiem do rady komisarzy ludowych w sprawie podwyższenia taryfy na wszystkie towary wysyłane do Estonji, lub stamtąd przywożone o 50 proc.

W ten sposób między Sowietami a Estonją rozpocznie się wojna celna.

**W BAWARJI PRZEWCIW ŻYDOM**

BERLIN, 3 (wl) Jak donoszą z Monachium, doszło tam do zaburzeń na tle narodowości.

**Projekt francuski**

PARYŻ 3 (PAT) Program francuski, przedłożony konferencji, wskazuje, że Francja, pragnąc gorąco pracować w ścisłym porozumieniu z sojusznikami nad utrwaleniem pokoju, opartego na wykonaniu traktatu, wychodzi z założenia, że wykonanie przez Niemcy zobowiązań odszkodowawczych jest elementarnym wymogiem sprawiedliwości.

Program francuski zawiera następujące punkty: 1) rozwiązanie kwestji długów międzysojuszniczych, 2) przyjęcie zasady, dotyczącej stabilizacji marki niemieckiej i reorganizacji finansów Rzeszy, 3) postanowienie, dotyczące moratorium i gwarancji, które Francja uważa za niezbędne.

Odnosnie do 1-go punktu, Francja uważa, iż nowe żądania Niemiec są nie do przyjęcia, Francja nie zgodzi się nigdy na jakąkolwiek redukcję sum odszkodowawczych, ponieważ nawet te sumy, które Niemcy mają zapłacić, nie wystarczają na pokrycie kosztów odbudowy zniszczonych ziem francuskich, oraz na pokrycie sum przeznaczonych na rentę dla inwalidów. Francja uwzględniłaby możliwość redukcji sum odszkodowawczych tylko w tym wypadku, gdyby sojusznicy zgodzili się na przyjęcie nowego układu w sprawie ich wierzytelności w stosunku do Niemiec.

Program francuski przedstawia francuski punkt widzenia w sprawie długów międzysojuszniczych, uwzględniając ujawnioną przez Anglię skłonność zrzeczenia się, względnie zredukowania swoich żądań w stosunku do Niemiec, Francja nie może płacić procentu od sum długów zaciągniętych, póki rząd Rzeszy nie uiszc kwot odpowiadających planowi francuskiemu w bonach serji A i B.

Co się tyczy reorganizacji finansów niemieckich, to Francja uważa, że odnosnie postanowienia winny zawierać: 1) opracowany plan stabilizacji waluty niemieckiej, 2) przywrócenie równowagi budżetu niemieckiego, 3) zaprzestanie dyskontu bonów skarbowych przez bank Rzeszy, 4) zaostrożenie zarządzeń, utrudniających odpływ kapitałów niemieckich.

Rząd francuski jest zdania, że rząd niemiecki jest zdolny przy współpracy przemysłu niemieckiego wypełnić w r. 1923 przewidziane

na ten rok spłaty odszkodowań. Gdyby jednak miało być udzielone Niemcom moratorium, to mogłoby to nastąpić nie inaczej, jak pod warunkiem, że nie wpłynęłoby to na wypłatę ogólnej sumy odszkodowań oraz, że pociągnęłoby to za sobą dostarczenie ze strony Niemiec odpowiednich zastawów.

Francja uważa uzyskanie odpowiednich zastawów jako absolutnie niezbędne wobec złej woli Niemiec oraz uważa, że natychmiast powinny być powzięte odpowiednie środki, w celu zabezpieczenia należytej produktywności przewidzianych zastawów.

Przewidziane w projekcie francuskim gwarancje są następujące: 1) uzyskanie zapasu dewiz zagranicznych, niezbędnego dla eksportu z terytorjum okupowanego i okręgu Ruhry, co pozwoliłoby na uzyskanie znacznych sum w gotówce oraz na rozciągnięcie kontroli nad wydajnością eksportu. Ogólny roczny dochód z omawianych w tym punkcie źródeł można ocenić w przybliżeniu na 400 milionów marek złotych, 2) zasekwestrowanie dochodów celnych na terytorjum okupowanym oraz na głównych komorach celnych okręgu Ruhry. Dochód z tego źródła należy ocenić na 200 milionów marek złotych, 3) zasekwestrowanie podatku węglowego na terytorjum okupowanym oraz w zagłębiu Ruhry, co przyniosłoby około 400 milionów marek złotych. Dochód z powyższych trzech źródeł wyniósłby zatem ogółem 1 miliard marek złotych.

Powyższe zarządzenia pozwoliłyby na wywarcie energicznej presji na wielki przemysł niemiecki,

Gdyby rząd niemiecki uchylał się od wykonania powyższego programu, nastąpiłoby natychmiastowe i automatyczne zastosowanie następujących sankcyj karnych: 1) Okupacja wojłkowa okręgu Essen i Bochum oraz części okręgu Ruhry, 2) przeprowadzenie granicy celnej na wschodzie, obejmującej całe okupowane terytorjum.

PARYŻ 3 (PAT) Rada ministrów, zebrała pod przewodnictwem Milleranda, zaaprobowala jednogłośnie plan Poicarego, dotyczy odszkodowań i długów międzysojuszniczych.

**Z procesu świętojurskiego.****O TAJNĄ ROZPRAWĘ. SALA SĄDOWA TRYBUNAŁ AGITACYJNĄ KOMUNIZMU.**

LWÓW 3.1 (AW) Prokurator dr. Girtler dokończył dziś przemówienie, żądając rozprawy tajnej, gdyż już przy pierwszych swoich przemówieniach na początku rozpraw oskarżeni użyli sali sądowej jako trybuny agitacyjnej. Wygłaszali mowy, które drukowane potem mogłyby się przyczynić do zaburzeń spokoju publicznego. Zachodzi więc podejrzenie, że i obecnie skorzystają ze sposobności.

Trybunał przychylił się do wniosku prokuratora i zażądał rozprawy tajnej. Obrońcy zgłosili kilkudziesięciu mężów zaufania przeważnie ze sfer żydowskich, oraz krewnych oskarżonych. Wszyscy ci mają być obecni na tajnej rozprawie.

Pierwszy oskarżony, poseł Królikowski, wypowiedział swą obronę, poczem rozprawę przerwano do czwartku.

**Turcy mobilizują.**

LONDYN 3 (PAT) Dzienniki donoszą ze Smyrny o ogólnej mobilizacji czterech roczników armii tureckiej. Każdej chwili oczeki-

wane jest powołanie pod broń dwóch następnych roczników.

ciowem. Bawarscy nacjonaliści napadli na zgromadzenie pacyfistów, na którym przemawiał prof. Quidde, przyczem pobito jednego kupca żydowskiego. Nacjonaliści odgrazali się, że zrobią porządek i wszystkich żydów powywieszają. Odbywały się bójki na ulicach, napadano na robotników.

**ZGON KAZIMIERZA LIGONIA.**

KATOWICE 3 (wl) Dziś w nocy zmarł w Katowicach Kazimierz Ligoń, wnuk znanego śląskiego poety—kowala, Juliusza Ligonia. Zmarły zapadł w okresie plebiscytowym na gruźlicę płuc i gardła i od tego czasu chorował. Leczył się jakiś czas w Zakopanem. Zmarł w 26 roku życia, osierocając żonę i

dwoje dzieci. Prasa śląska poświęca mu gorące wspomnienia.

**Z LOZANNY.**

WIEN 3 (PAT) Z Lozanny donoszą, że w podkomisji dla spraw mniejszości osiągnięto dn. 2 bm. porozumienie w sprawie ustalenia statutu personalnego, natomiast w kwestji amnestji i obrady nie posunęły się naprzód, Turcy bowiem nie chcą się zgodzić na amnestję, o ileby dotyczyła ona miała i poddanych tureckich.

**Nie kupujmy u żydów!**



## Mussolini a ruch robotniczy.

Organizacje robotnicze socjalizmu włoskiego — pisze korespondent „Gazety Warszawskiej“ z Rzymu — przechodzą okres przesilenia wskutek imponującego rozwoju korporacji narodowych. Szefowie stracili grunt pod nogami, widząc tak znaczny ubytek członków oraz upadek tyłu organizacji; co gorsza cała ideologia socjalizmu, która to wszystko podtrzymywała, odsłonięta i napiętnowana, jak należy, nie ma już obecnie uprzedniej mocy i szefowie szukają sposobu, jakby się ocalić wobec plebiscytowego wypowiedzenia się całej zdrowej części narodu za faszystem. W pierwszej chwili byli jako oszołomieni gwałtownym potokiem zdarzeń, których nie przewidywali. Dziś podnoszą głowę i usiłują poprawić sytuację, ośmieleni wspaniałomyślnością faszystów, którzy w rewolucji narodowej fizycznie ich oszczędzili. Za tę wspaniałomyślność odpłacają się dziś podstępnie intrygami, krytykując rząd obecny w swej prasie i zarzucając mu, że nie zrobił w polityce wewnętrznej, i szkodząc mu na każdym kroku. A jednak ci „zatroskani o losy kraju“ winniiby byli dojrzeć przynajmniej znaczne zmniejszenie zatargów często kończących się krwawo, jakie już nastąpiło. Zasadzki i napaści z bronią w ręku, w których setki ofiar położyło życie wśród faszystów, dziś socjaliści chcą zastąpić zasadzką na organizacje syndykalne faszystów. Generalna Konfederacja Pracy, która ogłosiła niedawno swą niezależność od różnych partii socjalistycznych, pozostała jednak zawsze organizacją robotniczą socjalistyczną z tymi samymi szefami na czele nadając się doskonale dla powyższych celów. Za płaszczyk służą tym panom potrzeba utworzenia „jednolitego frontu“ syndykalnego i nawet dają do poznania, że wtedy nie byłiby wrodo wrogości wobec faszystów. Naturalnie, że chodzi tu w gruncie rzeczy o ratunek dla różnych organizacji i dla ich żydowskich szefów: D'Aragny, Trevesa, Balde si etc. etc.

Benito Mussolini w znamiennej mowie do robotników stalowni w Medjolanie (6. 12. 22) powiedział jasno, że interes narodu stoi ponad wszystkimi interesami i że dobrobyt materialny polega najwięcej na pomyślnym stanie narodu. Zaznaczył też w dalszym ciągu, że jeśli do faszystów zgłoszą się robotnicy „zgłoszeń tych nie odrzuca, lecz będziemy musieli porozumieć się i zawrzeć między sobą „clara pacts“, by uniknąć rozczarowań w przyszłości“. Dodał, że pochodzenie robotnicze i lata ciężkiej pracy ręcznej w przyszłości są rękojmią, że nie może on być wrogiem tych, co w imię fałszywej i dzwacznej ideologii usiłują robotnika w błąd wprowadzić i pchnąć go do ruiny. Przekonanie się, że więcej od moich słów warte będą czyny mego rządu, który w swej akcji czerpać będzie natchnienie z następujących trzech elementów podstawowych, które zawsze mieć będzie przed oczyma“:

1) Narodu, który istnieje nawet gdy się go zaprzecza i który jest rzeczywistością niezaprzeczoną;

2) produkcji, ponieważ produkować dobrze i wiele leży w interesie nietylko kapitalisty lecz i robotnika, który traci razem z kapitalistą i wpada w nędzę, jeśli produkcja ustaje i jeśli wyroby przemysłu narodowego nie znajdują zbytu na rynku świata;

3) obrony słusznych interesów klasy pracującej.

Rozumiem, że opierając się na tych trzech elementach podstawowych, zapewne Włochom pokój na zewnątrz i na wewnątrz... Robotnicy sądzili, że powinni i że mogą stać się obywatelami narodowemu życiu. To było wielkim błędem. Przeciwnie, wy powinniście być ciałem ciała duszą duszy narodu, tak, by cały nasz trud nie został nędznie zmarnowany.

Uwaga pod adresem szefów, że wprowadzili robotników na błędne drogi, nie mogła być im miłą i mszeją się teraz, miotając oszczerstwa i zaginając patrol na organizacje faszystów. Niektóre charakterystyczne objawy zdradzają w gruncie rzeczy w tem wszystkim łapę banku żydowskiego; lecz faszystom poznał się na tem i w „Popolo d'Italia“ (7. 12. 22) tłu-

stym drukiem — wydrukowano takie monitum pod adresem socjalistów i ich organów „Avanti“ i „Giustizia“, których łączność z pewnym bankiem żydowskim jest znana: „Rewolucja faszystów była wspaniałomyślna. Biada jednak szefom socjalizmu i komunizmu, jeśli tego nadużyją. Rewolucja faszystów nie dokonała egzekucji masowych, a mogła była ich dokonać niezaprzeczenie. Wara jednak od podstępnych dróg, stara kanalko socjalizmu włoskiego! To, czego dotąd nie było, może nastąpić. Bo zapa-

miętajecie to sobie dobrze: rewolucja faszystów zaledwie się zaczęła“.

Można sobie wyobrazić wrażenie, jakie go doznali szefowie socjalizmu, co nie mają odwagi wystąpić z otwartą przyłbicą przeciw faszystom i napadają go z za węgla, wobec takiej zapowiedzi. I nie mogli się nawet pomyśleć, że może Mussolini jej nie spróbuje, gdyż, niestety, to samo „Popolo d'Italia“ zaznacza, iż przy pisaniu monitum w redakcji tego pisma był obecny i rezydent Rady Ministrów.

## Amerykanin o Polsce.

Ostatni numer ilustrowanego miesięcznika „Poland“, wychodzącego w języku angielskim w Nowym Jorku, zawiera ciekawą awagi w nawiązaniu do podróży, którą amerykański St. Phalle, prezes amerykańsko-polskiej Izby handlowej w Nowym Jorku, przedsięwziął był po Polsce w lipcu i sierpniu r. b. (4)

W dłuższej mej podróży po Polsce w lipcu i sierpniu r. b., połączonej z odwiedzinami Śląska i Gdańska, zaobserwowałem stanowczo polepszenie stosunków w porównaniu do roku zeszłego, jakkolwiek wiele jeszcze pozostaje do zrobienia. Pomyślnie zakończenie wojny z sowietami oraz ustalenie granic — oto dwa najpilniejsze zadania, które Rzeczpospolita szczęśliwie rozwiązała. Obecnie rzeczy te przeszły już do historii, gdyż Polska od dłuższego czasu z Rosją żyje w pokoju i na wszystkich swych rubieżach osiągnęła zadawalniące granice, nie wyłączając Śląska, gdzie wieloletni spór zakończono rozumnym podziałem, uwzględniającym w równej mierze interesy wszelkich ościennych państw.

Pozycja Polski w Europie bezwarunkowo się poprawiła. Od wschodu nie Polskę nie zagraża, gdyż Rosja jest tak osłabiona, że niebezpieczną stała się chyba tylko dla siebie samej. Zmalało również bardzo niebezpieczeństwo niemieckie. Rzesza niemiecka znajduje się pod stałą kontrolą militarną i bardziej niż kiedykolwiek okazuje chęć współdziałania z Polską, której istnienie Niemcy poczynają uważać jako fakt ustalony i od jakiegokolwiek swych poczynań niezależny. Przyszłości nikt oczywiście przewidzieć nie może, i Polska dobrze czyni, utrzymując dostateczną armję oraz zachowując przyjaźielskie stosunki ze swymi naturalnymi sprzymierzeńcami.

Cztery najważniejsze kraje Europy środkowej; Polska, Czechosłowacja, Rumunia i Jugosławia tworzą dzisiaj pewnego rodzaju unję, zadecydowaną do zachowania istnienia swych państw oraz praw przez traktat pokojowy nabytych. Silnie rozbudzony patriotyzm z jednej, a bogate zasoby naturalne z drugiej strony zapewniają też całkowicie ich byt przyszłości. Porozumienie w ramach tejże unji staje się coraz ściślejszy a dawniejsze ograniczenia i utrudnienia gospodarcze

zanikają. Wszystkie zaś wspomniane państwa tak politycznie jak w dziedzinie gospodarczej ciągną do Francji i Belgji, z którymi łączą je wspólność interesów, nie absolutna wprawdzie, lecz w każdym razie dostateczna, aby wytworzyć potęgę, której znaczenie Stany Zjednoczone Ameryki nie całkiem może sobie uświadamiają. Kombinacja Francji, Belgji, Polski, Czechosłowacji, Rumunji i Jugosławii mieści w sobie narody o 120 milionach łącznej ludności, i ta ludność zdecydowanej, znakomicie pod przewodnictwem Francji uzbrojonej i bardziej niż kiedykolwiek zdolnej do zachowania pokoju na kontynencie europejskim.

Polska, granicząca na wschodzie z Rzeszą niemiecką, w szczególnej mierze podlega wpływowi tego wielkiego sąsiada. Nieporozumienia z nim istnieją nadal, lecz zmniejszyły się dużo.

Niemcy uświadamiają sobie lepiej rozmiar poniesionej w wojnie klęski, pokutują teraz za napoczętą przez dawniejsze rządy lekkomyślną inflację pieniężną, a wewnętrzne niezgody podzieliły naród na cały szereg wrogich sobie obozów. Wznaga się przekonanie, że zamartwychwstanie Polski było aktem nietylko sprawiedliwości, lecz i mądrości historycznej. Po stronie niemieckiej widać teraz mniej złej woli w stosunku do Polski.

Od czasu zawieszenia broni w r. 1918, Rzeczpospolita Polska, izolowana między Niemcami a Rosją, prowadząca ciężkie wojny z sowietami, podatna była polem dla wszelkiego rodzaju wewnętrznych sporów i niedomagań. Zdecydowana wola zachowania swego bytu, ukochanie swobody oraz wrodzone zdolności, wyprowadziły naród polski z dotychczasowych odmetów. Polska istnieje i jakkolwiek wiele jeszcze trudności ma do przezwyciężenia, z tego co dotąd wykonać zdołała, pomyślnie i na przyszłość stawiać można horoskopy. Ze swą ludnością o 28 milionach, ze swymi zadziwiającymi zasobami naturalnymi Polska stanąć powinna w rzędzie bogatych a potężnych państw na kontynencie Europy.

(Zdaje się że ostatnie wypadki zaprzeczają optymistycznym poglądom posła Phalle. Przyp. Red.).

## Po wyroku na E. Niewiadomskiego.

ZACHOWANIE SIĘ NIEWIADOMSKIEGO. PAMIĘTNIKI KIEDY WYROK ZOSTANIE WYKONANY.

Zabójca prezydenta ś. p. Narutowicza Niewiadomski zachowuje się po wyroku w więzieniu jeszcze bardziej spokojnie, niż poprzednio.

Zaraz po przybyciu z sądu Niewiadomski zażądał papieru i atramentu.

Prawdopodobnie pisze pamiętniki.

Sądząc z olbrzymiej ilości zapisanego papieru, przypuszczać można, iż Niewiadomski ma zamiar swe pamiętniki ogłosić drukiem.

Wyrok w ostatecznej formie z motywami zostanie ogłoszony Niewiadomskiemu w dniu 10 stycznia.

Do uprawomocnienia się wyroku w myśl przepisów, wymagany jest termin 14 dniowy.

O ile więc w tym czasie nie wpłynie skarga apelacyjna bądź ze strony Niewiadomskiego, bądź ze strony powództwa cywilnego, które zostało odrzucone, wyrok będzie mógł zostać wykonany dopiero w dniu 25

stycznia.

Zaznaczyć należy, iż jest to pierwszy wyrok skazujący na karę śmierci, wydany przez sądy polskie w trybie normalnym. Dotąd zapadały takie wyroki wyłącznie w sądach doraźnych.

Te wyroki były zazwyczaj wykonywane przez rozstrzelanie. O innej formie traceniaszkarżców obecne przepisy sądowe nie mówią.

W razie więc ostatecznego uprawomocnienia wyroku na mordercę, zostanie on rozstrzelany.

W kołach sądowych panuje jednak przekonanie, że obrońca Niewiadomskiego adw. Kijeński, zdoła namówić zabójcę by zgodził się na wniesienie skargi apelacyjnej, a następnie i kasacyjnej.

W takim wypadku ostateczny wyrok zapadłby nie wcześniej, niż w początkach marca.

**NA MARGI ESIE,**

**Nieznana choroba**

— Panie doktor, dziś od rana Mam na sercu wielkie chryje, A tak cierpię, proszę pana, Co już całkiem ja nie żyję! Niech pan leczy, gdy drża tydki. — Ja dam marek całą pacę! Moja słaboszcz?.. „Rozwój“ brzydkil. Co? pan nie zna słaboszcz takie?!... Aj, waj! to są chyba kpyiny I ja na to kiwan z głową! Pan sze uczył medycyny?... Nu, to dzywnel daję słowo! Dz ennik „Rozwój“ — to choroba, Która żydkom wciąż dopieka: W niej wiwraca sze wątroba Na dół z głową, jak kaleka! I ta dotychczas, — trudna rada, — Procent brałem tysząc dwieście — To ten „Rozwój“ zasz powiada Co ja złodziej, znany w mieście! Sędzia kazał szaszcz na lawę, Szwiadki przyszli — zbójcy, gbury! No i przez to miałem sprawę I wątroba spadła z góry!

Stanisław Żyżkowski (Eszet)

**Szczyście p. Askenazego.**

Delegat Rzeczypospolitej przy Lidze Narodów p. Askenazy, wystosował, z zawiadomieniem o ofierze Rządu Polskiego na rzecz ofiar trzęsienia ziemi w Chili, następującą depezę do p. Edwardsa, ambasadora Rzeczypospolitej Chil w Londynie:

„Jego Eksceleńcja, pan Edwards, Ambasador Chili, Londyn. — Czuję się szczęśliwym, że mogę donieść Panu, iż Rząd Polski asygnował dziesięć tysięcy franków na fundusz pomocy dla ofiar świeżej katastrofy. — Askenazy“.

P. Ambasador Edwards odpowiedział następującą depezą:

„Jego Eksceleńcja Askenazy, Genewa. Głęboko wzruszony, pośpieszam zawiadomić mój Rząd o szlachetnej inicjatywie, podjętej przez Rząd Polski, a Panu wyrazić moją głęboką wdzięczność. — Augustin Edwards“.

Byłoby rzeczą pożądaną, aby Jego Eksceleńcja Askenazy depezę w sprawie ofiar trzęsienia ziemi nie zaczynał od zwrotu, iż czuje się szczęśliwy, na co odpowiada p. Edwards, z niezłą nauczką, że czuje się głęboko wzruszony.

**Konfiskaty wśród prasy narodowej.**

**KONFISKATA „KURJERA POZNAŃSKIEGO“.**

Na mocy par. 7 i 23 Ustawy Prasowej zarządził prokurator konfiskatę numeru „Kurjera Poznańskiego“ z dnia 30 grudnia 1922 r.

**KONFISKATA TYGODN. „ROZWOJU“.**

Komisarz rządu polecił skonfiskować wydany ostatnio Nr. 44 z dnia 30 grudnia tygodnika „Rozwój“ w drukarni „Rozwoju“ przy ul. Zielnej Nr. 47 oraz w redakcji i administracji przy ul. Żórawiej Nr. 2 w Warszawie.

**Kardynał Dalbor przeciw tańcom nowoczesnym.**

W dniu Nowego Roku z ambon kościołów poznańskich odczytano odezwę ks. kard. Dalbora w sprawie szerzenia się w Wielkopolsce nieprzyzwoitych i niestosownych tańców, do których należą tango, foxrott, one-step i shimmy.

Kardynał wzywa rodziny, chcące ucho dzić za szczyrze katolickie, aby nie dozwalały odbywania się powyższych tańców w ich domach. Odezwa zwraca się szczególnie do kobiet wielkopolskich, wzywając je, by nie brały udziału w zabawach i balach, z których programu z góry nie zostaną skreślone owe niestosowne tańce

**Nowa „cesarzowa“ Niemiecka.**

(§) Hrabia Motke, były adiutant Wilhelma i były pułkownik gwardii cesarskiej, powrócił obecnie do Berlina. Ostatnich kilka miesięcy spędził on w Doorn, obecnej rezydencji byłego cesarza. Opouścił swego ukochanego pana dla rodziny, która mieszka w Berlinie.

A zresztą cesarz nie test już sam i opuścił żony. Pędzi szczęśliwe dni u boku młodej małżonki.

Motke opowiedział korespondentowi jednego z pism londyńskich, że Wilhelm czuje się bardzo szczęśliwy i poprzestaje na skromnej egzystencji ziemianina.

„Hermina“, nowa cesarzowa, mówił Moltke — trzyma obecnie ster rządów domowych Cesarz jest z tego bardzo zadowolony.

Tryb życia w Doorn, odznacza się wprost antańską prostotą. Ani śladu zbytku, jakim

lubił dawniej otaczać się były cesarz. Dawny Wilhelm II. stał się dziś skromnym ziemianinem. Obecność żony osładza mu życie zwłaszcza, że Hermina — jak wszystkie niemki — jest wyborną gospodynią. W domku cesarskiej pary — mieszczą się oni tylko w czternastu pokojach — idzie wszystko jak w zegarku. Hermina sama kieruje gospodarstwem i czuwa nad porządkiem domowym“. (1)

**Zmniejszenie liczby urodzin we Francji**

(§) Dane statystyczne tyczące się ludności Francji, ogłoszone w Journal Officiel z dnia 12 b. m., wykazują: że liczba urodzin wynosiła we Francji w ciągu pierwszego półrocza r. b., 396,726, gdy tymczasem w tym samym okresie roku przyszłego zanotowano urodzin 421,180

Liczba zgonów zwiększyła się jednocześnie wynosząc 387,681, w porównaniu 348,329 w tym samym okresie r. z. Wreszcie liczba małżeństw spadła z 238,185 do 193,454.

To też, gdy ogólny wzrost ludności Francji wynosił w pierwszym półroczu r. z. 72,851 to w pierwszym półroczu r. b. tylko 90451

**Obszar państwa polskiego.**

Co do wielkości obszaru — państwo nasze stoi na 6-tym miejscu w Europie — bowiem teren, jaki zajmujemy, wynosi 386,373 klm. kwadr. Rozmieszczenie ludności jest bardzo różnorodne i tak na obszarze przemysłowym G. Slaska przypada 500 ludzi na 1 klm kwadr. średnio 70 mieszkańców na klm. kwadratowy. Pod względem gęstości zaludnienia. stoimy na 12-tym miejscu.

Narodowości obcych Rzeczpospolita polska liczy 31.4 proc. ogółu ludności, co się rów na dokładnie 8 500.170 W tem żydów jest 3 i pół miliona a z ogólnej liczby 1/4 jest w Polsce. Taki skład odbił się w sejmie, gdzie zasiada 86 posłów niepolskich — prawie, że 1/4 o gólnego składu. Taki stan rzeczy zmusza nas do prowadzenia czujnej polityki. Wodzu wie na rodu polskiego zawsze winni pamiętać, jaki to ładunek wiezie na swym pokładzie okręt polski

**Kupujcie pożyczkę złotą**

JACK LONDON.

**Straszne wyspy Solomonowe.**

Mniemanie, że warunki życia na wyspach Solomonowych są bardzo ciężkie, jest aż nadto uzasadnione, z drugiej zaś strony są jeszcze gorsze miejscowości na świecie. Temu, kto nie potrafił wczuć się w to pierwotne, że tak powiem, surowe życie tych stron. Wyspy Solomonowe muszą się wydać straszniemi.

Prawda, że dysenterja, febra i różne choroby skórne grasują tu bezustannie, a powietrze całe jest przesycone trucizną miazmatów, które wżerają się w skórę, tną ją, jatrzą i zaszczepiają coraz to nowe choroby. Prawda, że wielu z tych, którzy zdolali uciec śmierci na wyspach, wrócili do kraju z bezpowrotnie zrujnowanym zdrowiem. Prawdą jest także, że murzyni w tych stronach odznaczają się niezwykłym apetytem na ludzkie mięso, a szczytem ich sportu jest zajęcie człowieka z tyłu, i odwalenie mu jednym uderzeniem siekiery, głowy od kręgosłupa. Wreszcie nie ulega wątpliwości, że głowy białych ludzi, zwłaszcza świeżo zakrzepłą krwią nwalane, są w wysokiej cenie i służą za najpopłatniejszy obiekt handlu wymiennego. Ale z tem wszystkim znam wielu ludzi, którzy po opuszczeniu wysp Solomonowych, tęsknili za niemi lata całe.

By żyć swobodnie i bezpiecznie w tych stronach, nie wystarczy mieć tylko trochę szczy-

1)

ścia, być ostrożnym, przygotowanym każdej chwili na jakąś niespodziankę ze strony dzikich; trzeba ponadto być specyficznym gatunkiem człowieka o wysokim rasowym egoizmie i samopoczuciu swego znaczenia w świecie. Trzeba mieć w duszy silnie wyryty stygmat „nieukniknionego człowieka“, który zrozumiał, że w tych stronach na zbytnie skrupuły w szanowaniu życia czarnych niema miejsca i że życie jednego białego człowieka cenniejsze nieskończenie, niż tysiąca czarnych. Powiedzmy, że przy niedzieli i świętach, wyrznięcie nawet dwóch tysięcy tych ludozerców, nie powinno zbytnio zaciężyć na jego sumieniu. Nie wystarczy także białemu człowiekowi pogardzić i brzydzić się tą rasą, o tyle od niego niżej stojącą, ale musi zarzucić wszelkie wycieczki w dziedzinie wyobraźni, któreby go skłaniały do studjowania instynktów i całego procesu umysłowego, czarno — żółtych i czerwono-skórych. To wszystko musi być usunięte z królewskiego szlaku, po którym w tryumfie kroczy biała rasa ku zawiadnięciu światem.

Bertie Arkright nie był „nieukniknionym człowiekiem“; zawiele w nim było uczucia subtelności i wyobraźni. Struny jego duszy drgały zbyt silnym dźwiękiem przy każdym zetknięciu z brutalnością życia. Dlatego ostatniem na świecie odpowiedniem miejscem dla niego były wyspy Solomonowe.

Nie przybył też tu zamiarem pozostania długo; pięcioletni pobyt miał w zupełności wystarczyć jego nagle obudzonym pierwotnym instynktom, domagającym się zetknięcia z tym dzikim ludem. Tak przynajmniej tłóma-

czył swój zamiar towarzyszkom podróży na statku Makembo. Panie te — nawiasem mówiąc — uwielbiały Bertiego, strojąc go w rimb niezwykłego bohaterstwa. Niebezpieczeństwo pobytu na wyspach Solomonowych było im aż nadto dobrze znane z licznych opowiadań, to też żadna z nich nie okazała ochoty zapuszczenia się w te dzikie strony.

Ale był jeszcze jeden człowiek na pokładzie Makembo, na którego panie nie zwróciły bynajmniej uwagi. Obojętnie, pod jakim nazwiskiem figurował na liście podróżnych ten mały, niepokąźny człowiek, istny pokurecz o cerze małhoniu, prawdziwie jego nazwisko było Malu, kapitan Malu. Imię to napełniało obłądnym strachem wszystkich murzynów, od Nowego Planowaru po Nowe Hebrydy. Łuskotem karabinów, razami batów i okrutną a nieubłaganą surowością, zawiadnął temi dzikimi stronami. Bogactwa, jakie nagromadził w ciągu swego życia w postaci masy perłowej, drzewa santalowego, szyldkrotu, copy i beche-de-mer, oceniano na pięć milionów dolarów. W jednym swym małym palcu, kapitan Malu był bardziej „nieukniknionym“, niż Bertie Arkright w całej swej osobie, ale panie zachwycaly się tylko Bertim, bo był pięknym mężczyzną. Paląc cygara w fumoirze okrętowym, Bertie Arkright zwierzał się kapitanowi Malu z projektu poznania z bliska życia krwiożerczych murzynów. Tenże popieszył go upewnić, że zamiar jego jest chwalnym i zaszczytnym. Nie przedziej jednak, jak po kilku dniach, zdołał ten młody awanturnik zainteresować swoją osobą kapitana Malu,

(D. 2. 11)



# KRONIKA

## — Kalendarzyk.

4 stycznia Czwartek Tytusa,

Wschód słońca g. 7 m. 47

Zachód g. 3 m. 24

## — Widowiska.

**Teatr miejski** (Cegielniana 63)

„Mo rituri“

**Filharmonja** (Dzielnia 30)

„Koncert Cecylji Hansen“

**Teatr „Soala“** (Cegielniana 13)

„Variete“

„Casino“ (Piotrkowska 67)

„Marie Antoinette“

„Luna“ (Przejazd 1)

„Trzy kobiety“

„Odeon“ (Przejazd 2)

„Tajemnice przystanku tramwajowego“

**Grand-Kino** (Piotrkowska 72)

„Spółka bez ograniczonej odpowiedzialności“

„Nowości“ (Piotrkowska róg Główniej)

„Robinson Kruzoe“

## — Kalendarzyk historyczny.

1663 Zwycięstwo Stefana Czarneckiego nad Zaporożcami pod Starynem.

1673 Sejm pacyfikacyjny w Warszawie.

## Wiadomości bieżące

### — Osobiste.

W dniu 27 grudnia, 1922 r. w kościele S-go Józefa został pobłogosławiony związek małżeński zawarty pomiędzy panną Jadwigą Filipkowską, córką Adwokata Edwarda Filipkowskiego i Anieli z Baderów, a panem Michałem Borowskim synem niezjących Grzegorza i Jadwigi z Szymanowskich, kapitanem Marynarki Wojennej Polskiej, ziemianinem z Włocławca.

### — Uposażenie urzędników państwowych.

Prezydium Rady ministrów zawitało wojewodów, że w dn. 4 stycznia w gmachu Rady ministrów odbędzie się konferencja w sprawie projektu ustawy o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych. Prezydium prosi zawiadomić o tem Związki Urzędnicze celem wysłania na konferencję upoważnionych delegatów.

Projekt ustawy opracowany został w ministerjum skarbu; głównym wykładnikiem projektu jest scalenie kilkunastu obowiązujących ustaw o uposażeniu w jedną ustawę, co jest bardzo ważne ze względów organizacyjnych i polityki personalnej. Drugim postulatem, który projekt usiłuje osiągnąć, jest uproszczenie konstrukcji, wymiaru uposażenia, tak pod względem usunięcia zawyżonych obliczeń, jak i pod względem przystosowania go do ewentualnych zmian warunków ekonomicznych i wzrastającej drożyzny. Wysokość uposażenia określa się w pewnej liczbie punktów czyli w liczbach oderwanych, a nie mianowanych.

Przy tej konstrukcji mnożniki mają być stałymi, zaś mnożna będzie zmienna, zależna od koniunktur ekonomicznych. Reforma walutowa znajdzie w nowym projekcie o uposażeniu grunt przygotowany, tak że praktycznie sprawa sprowadzi się jedynie do zmiany mnożnej. Głównym autorem projektu jest p. Sznuć.

### — Dokumenty osobiste z Rosji.

Z Rosji nadesłano do delegacji Rzeczypospolitej Polskiej w komisji mieszanej dla spraw repatriacji (Warszawa, Cmielna 31) dokumenty osobiste następujących osób:

Michał Orłowski, Michał Guziów-Guz, Apolonja Kołowiecka, Józef Różański, Jan Andrzejczuk, Gita Frydman, Antoni Hryniewicz, Józef Kuras, Salon Bergman, Stanisław Michałowski, Halina Zareba, Jerzy Kowalczyk,

Estera Bakowen, Kazimierz Borkowski, Jan Stolarski, Ignacy Słusko-Ciapiński, Roman Lutostawski, Stanisław Kurczyn, Mieczysław Pulman, Mieczysław Niedziałkowski, Kazimierz Lipiński, Marja Kułakowska, Jerzy Lewostan, Kazimierz Bichler, Jan Próchnicki, Władysław Blachnio, Girs, Lewinson, Szura Igoł, Włodzimierz Abramow, Łazarz Zaks, Michalina Mother, Józef Majewski, Marja Urban, Mieczysław Sowiński, Elżbieta Jasiewicz, Anna Jaworska, Kamilla Dobrowolska, Marja Wojtkiewicz, Stanisław Lech, Kazimierz Goszczyński, Stanisław Lipski.

### — Urzędnicy miejscy, a podatek dochodowy.

b) Wobec nieustalenia wysokości państwowego podatku dochodowego za rok 1923, władze miejskie poleciły tymczasowo od dnia 1 stycznia r.b., potrącać z poborów pracowników miejskich na poczet tego podatku a) urzędnikom miejskim XII-IX kategorii, oficjalistom I-IV kat. oraz i niższym funkcjonariuszom 0,2 proc. miesięcznie i b) urzędnikom miejskim VIII-IV kat. i oficjalistom V kat. 0,4 proc. miesięcznie i c) urzędnikom miejskim III-I kat. 0, 7 proc., miesięcznie.

### — Apropozycja miejska.

b) Wydział handlowy przy magistracie miasta Łodzi zakupił większe transporty sędzi, kawy, herdaty i zapalek. Te ostatnie sprowadzone są z zagranicy, gdyż w kraju trudno je otrzywać ze względu na zbyt niską produkcję.

Również do wydziału handlowego nadszedł większy transport jaj kalcynowanych gwarantowanej dobroci, które sprzedawane są detalicznie w sklepach miejskich po 85 mk. za sztukę, zaś hurtowo po 112,000 mk. za skrzynkę.

Obecnie wydział handlowo gospodarczy zmienił cennik artykułów sprzedawanych w sklepach miejskich.

Obecnie kosztuje: kilo cukru w detalu 1,750 mk., herbaty (luzem) 15,000 mk. kawy palonej 8,500 mk. kakao—1,500 mk. (Van Houtena 6,000 mk.) a (Bossa 3,450 mk.) maki pszennej amerykańskiej 1,350, żytniej 620 mk. kaszy owsianej 1,570 mk. mąki 1,300 mk. tatarskiej 870 mk. pęczaku 750 mk. orkiszowej 750 mk. ryżu 1,350 mk. fasoli 800 mk. grochu polnego 680 mk. cykorji „Gleba“ 1,500 mk. soli warzonkowej 300 mk. mielonej I-ego gat. 230 mk. a II-ego gat. 200 mk. zaś bydłowej soli kilo 65 mk. margaryny „Solo“ 5,200 mk.

Sody 500 mk. świec stearynowych 6,500 mk. maku 4,850 mk. otrębów żytnich 200 mk. i nafty 640 mk. pudełko zapalek 55 mk. mydła kawałek („Schichta“ 680 mk. „Saturnia“ 650) „Kościuszkę“ 1,000 mk. i „Wisła“ 580 mk.

Węgiel gruby za 100 klg. 10,000 mk. drzewo nierabane 5,000 mk. 100 klg. i rabane 6,500 mk.

### — Żądania młynarzy i piekarzy.

b) Onegdaj odbyło się zebranie zarządu związku spożywczego, wraz z sekcją młynarzy. Obradowano nad wystąpieniem z żądaniem podwyższenia płac. W konkluzji postanowiono zażądać podwyższenia zarobków młynarzy i piekarzy o 100 proc. Prócz tego postanowiono następną podwyżkę uzależnić od wzrostu drożyzny według komisji statystycznej przemysłowców. Akcje ekonomiczną prowadzą klasowy i żydowski związki spożywcze wspólnie.

### — Ruch w tanich kuchniach.

b) Obecnie w kuchniach wydaje się obiady płatne, bezpłatne i matkom karmiącym. Dziennie wydaje się 2576 obiadów. W ciągu miesiąca grudnia wydano obiadów płatnych 45.797, bezpłatnych 31.334 i matkom karmiącym 114 obiadów. Obecnie prowadzone zostają z Warszawy nowe 2 kuchnie polowe i ilość obiadów zostanie zwiększona.

### — Szewcy żądają podwyżki.

b) W lokalu okręgowej komisji związków zawodowych odbyło się zebranie związku skórzanego, poświęcone sprawom ekonomicznym. Zebrani wskazywali na wzrastającą

ca wciąż drożyzną i żądali, aby władze związkowe wystawiły żądania podwyższenia zarobków szewcom. Po dyskusji ustalono żądać dla szewców I-jej kategorii 65 proc. a II-jej i III-jej kat. 60 proc. Ostateczny termin odowiedzi wyznaczono na dzień 5 stycznia.

### — O bieliznę dla dzieci.

b) Na ostatniem posiedzeniu wydziału opieki społecznej postanowiono poczynić kroki, aby dzieci umieszczone w instytucjach miejskich zmieniały co tydzień bieliznę. Na ten cel magistrat wyasygnuje prawdopodobnie 15 milionów.

### — Nowa wypożyczalnia książek.

b) Magistrat przystąpił do zorganizowania III-jej wypożyczalni książek dla dzieci i młodzieży. Wypożyczalnia posiadać będzie książki treści nie tylko beletrystycznej, lecz i naukowej. Nowo otworzona wypożyczalnia mieścić się będzie w gmachu szkoły powszechnej im. Józefa Piłsudskiego przy ul. Zagajnikowej 26.

### — Sprawy oświatowe.

b) W najbliższym czasie w komisji powołanego nauczania powstanie podkomisja do spraw nauczania zawodowego. W skład jej uchodzących będą również przedstawiciele „Podkomisja ta będzie miała na celu wypracowanie i wprowadzenie w życie regulowania spraw uczęszczania młodocianych pracujących zawodowo na kursa dokształcające i stosunku ich do pracodawców. Omówieniem tych stosunków zajmie się rada miejska, a komisja będzie organem opiniodawczym, który przepisy te będzie dostosowywał do warunków miejscowych. W ten sposób unormują się stosunki powstałe w związku z uczęszczaniem małoletnich w wieku 14—18 lat na kursa dokształcające.

### — Warsztaty koszykarskie.

b) Wydział opieki społecznej postanowił przystąpić do uruchomienia w lokalu po zlikwidowanych kuchniach warsztaty koszykarskie dla mężczyzn i kobiet dobrowolnie zgłaszających się z pośród bezdomnych względnie żebraków. Opracowany budżet zostanie przedstawiony magistratowi do potwierdzenia.

### — Związek stenografów.

b) Komisariat rządny na miasto Łódź, zalegalizował statut stenografów systemu Gabela bergera-Polińskiego Rzplitej Polskiej, będącego oddziałem centrali w Warszawie. Sekretariat mieści się obecnie przy ul. Kilińskiego 89 m. 7 i udziela informacji w soboty od 7-jej do 8-jej w.

### — O podwyższenie cennika hotelowego.

(ab) Związek Zjednoczonych właścicieli hoteli wystąpił do urzędu mieszkaniowego z żądaniem podniesienia cen za pokoje hotelowe o dalsze 75 Proc.

## Wynadki i kradzieże

### — Pożar.

b) W suszarni Szmenera Ernsta Kilińskiego 171 z wadliwego urządzenia komina wybuchł pożar z powodu nadromadzonego łatwopalnego materiału sytuacja była bardzo poważna. Na ratunek wezwano II-gi i IV-ty oddziały straży ogniowej, które po godzinnej pracy pożar ugasiły. Straty spowodowane, są bardzo poważne, lecz narazie nie ustalone. 4

### — Ładny delegat.

b) Delegat robotniczy fabryki Szajblera, Stanisław Pic, sprzeniewierzył na szkodę robotników 474,000 mk. W sprawie tej policja prowadzi śledztwo. (4)

### — Kradzieże.

b) Do mieszkania Frochtenberga Jakóba przy ul. Cegielnianej 50, dostali się nieznani sprawcy z pomocą dobranego klucza i skradli różnej garderoby w wartości 15 milionów marek.

Z mieszkania Cederbauma Jakóba przy ul. Cegielnianej 17 podczas nieobecności domowników nieznani sprawcy przy pomocy dobrania kluczy skradli różnej garderoby wartości 5 milionów marek.

Z mieszkania Fuks Leontyny przy ul. Andrzeja 29, podczas nieobecności właścicielki nieznan sprawca przy pomocy dobrego klucza skradł różnej garderoby wartości 1 miliona mk. (4)

— Usiłowanie dokonania kradzieży w kasie skarbowej.

ab) Splawskiemu Franciszkowi, zam. przy ul. Rzgowskiej 55 usiłowano przy okienku w kasie skarbowej skraść z kieszeni pieniądze. Na wszczęty przez niego alarm zdolano przytrzymać Romana Chmieleckiego zam. przy ul. Lutomierskiej 7, od którego skradzione gotówkę odebrano, jego zaś przesłano do urzędu Sledczego.

Mimo kilkakrotnych notowań w prasie o dość częstych kradzieżach w Kasie Skarbowej, kradzieże te w dalszym ciągu się powtarzają, zwracamy więc jeszcze raz uwagę interesantów, aby przy opłatach w Kasie Skarbowej, zachowywali wszelkie środki ostrożności i zwracali baczną uwagę na otoczenie. 4

## Teatr i muzyka

— Z teatru miejskiego.

Dzisiaj po raz drugi „Morituri” (Wilki Romain Rollanda:

b) Stanowisko reżysera w teatrze miejskim objął p. Mayer po ukończeniu szkoły reżyserkiej w Berlinie, 1 lutego przyjeżdża do teatru znany artysta Jaracz, który występować będzie na deskach naszego teatru w lutym i marcu. Najbliższymi premierami są: „Człowiek z budki suflera” Tadeusza Rittnera i „Makbet” (25 stycznia). W kwietniu gościami będą Adwentowicz i wznomiony zostanie „Peer Gynt”. 4)

— Ze szkoły dramatycznej.

b) Powstała niedawno szkoła dramatyczna pod dyrekcją dyr. Barwińskiego przeniesioną została do gmachu teatru miejskiego. Wykłady rozpoczynają się w dniu 21 b. m. i odbywać się będą codziennie 2 godziny. Wykładowcami będą dyr. Barwiński, Ławnik Gacki, Witold Wandurski, Roman Tański, Kaz. Oswald, Zeno bja Janeczka i Witlin. Wobec tego, że magistrat szkołę ustanowił, nosi ona nazwę „Miejska szkoła Dramatyczna” magistrat wyznaczył 4 stypendja po 25 tys. mk. miesięcznie dla niezamożnych słuchaczy. Sprawa szkoły rozpatrywaną będzie na posiedzeniu rady miejskiej. Narazie zapisało się do szkoły 21 osób. (4)

— Koncert Niny Tarasowej.

Znakomita otwórczyni pieśni charakterystycznych i ludowych Nina Tarasowa, którą mieliśmy sposobność podziwiać na początku bieżącego sezonu wystąpi w Łodzi z własnym koncertem w czwartek d. 11 stycznia o godz. 8-ej wiecz. w Filharmonji. Koncert ten wywoła niezawodnie duże zainteresowanie wśród muzycznych sfer naszego miasta. Akompaniować będzie dyr. Teodor Ryder. Bilety w kasie Filharmonji. (4)

— Odczyt Henryka Zimmermana.

We wtorek d. 9 stycznia o godz. 8-ej wiecz. w sali Filharmonji wygłosi odczyt znakomity literat niemiecki p. Henryk Zimmerman na temat „pleć trzecia”. Temat ten niewątpliwie zainteresuje naszą inteligencję i zapełni salę Filharmonji do ostatniego miejsca. Bilety w kasie Filharmonji. (4)

## Komunikaty

— Wielka maskarada.

Na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża odbędzie się w salach Filharmonji w sobotę dnia 6-go stycznia, nie zaś 5-go.

W artystycznie udekorowanej sali w stylu japońskim pod kierownictwem znanej artystki—malarki przewiną się niewątpliwie tłumy doborowego towarzystwa, które tak, jak na redatach Czerw. Krzyża ubiegłego karnawału, będą miały okazję przyjemnego i wesołego spędzenia czasu.

Pozostałe w niewielkiej ilości bilety w cenie po Mk. 10,000—są do nabycia w biurze Pol. Czerw. Krzyża w godzinach od 9—3 p.p. ul. Piotrkowska Nr. 96 9

— Brak sił biurowych.

W sferach przemysłowych i handlowych coraz częściej słyszeć się dają utyskiwania na brak prawdziwie wykwalifikowanych sił biurowych, a więc księgowych i stenotypistek. W zrozumieniu tej palącej potrzeby naszej gospodarki społecznej, oraz widoków, jakie przedstawia dla młodzieży polskiej wdzięczne i popłatne pole pracy w handlu i przemyśle, założona

## Budowa domu robotniczego.

We wtorek wieczorem w sali rady miejskiej odbyło się posiedzenie, poświęcone zrealizowaniu uchwały rady miejskiej co do budowy domu robotniczego w Łodzi. Po dłuższej dyskusji uchwalono, iż dom robotniczy stanie na placu Dąbrowskiego, którego całą powierzchnię zajmie. Będzie to monumentalny gmach, odpowiadający swemu zadaniu.

Postanowiono, iż urządzony będzie konkurs ograniczony, i architekci Sunderland z województwa i Sztifelman z Warszawy przedstawiają do dn. 20 lutego ideowy szkic na wykonanie zamierzonego domu. W skład sądu konkursowego, oprócz 2 członków magistratu wejdzie jeden architekt, przedstawiciel koła architektów w Łodzi oraz 2 przedstawiciele koła architektów Warszawy.

Plan podzielony jest na 5 części i tak: do części I-ej należy dział reprezentacyjny, w skład którego wchodzi olbrzymia sala mittingowa i zarazem koncertowa na 2500 osób, mniejsza sala widowiskowa na 400 osób oraz ubikacje dodatkowe jak foyer szatnie, palarnia itp.

Do drugiego kompleksu klubowego należą: sala jadalna na 200 osób i mniejsza na 50, kuch-

nia, spiżarnia, bufet, czytelnia, sala gier i poboczne ubikacje.

Dział 3-ci, oświatowy zawierać będzie jedną salę odczytową na 200 osób i 2 mniejsze po 50 osób, 3 pokoje na pomyślnie naukowe, 1 na laboratorium, 2 pokoje na biblioteki naukowe, pokój lektorski i kancelarję.

Dział IV-ty zawodowy składać się będzie z 20 pokoi po 18 metr. kw. każdy, 30 pokoi po 24 mtr. i 10 pokoi po 36 mtr. będą to gabinety i kancelarje poszczególnych związków. W tym samym kompleksie znajdować się będzie sala na 200 osób na oddzielne zebrania, oraz korytarze jako poczekalnie.

V-ty dział zawierać będzie mieszkania i administracje. Składać się będzie z kancelarji i gabinetów administracyjnych, mieszkania administratora (3 pokoje z kuchnią) 4 mieszkania po 2 pokoje z kuchnią dla zarządzających każdym działem pomieszczenia dla 10 woźnych, 10 ubikacji noclegowych, sala gimnastyczna na 150 mtr. rozbieralnia i natryski.

Budowa gmachu potrwa dłuższy czas, zaś fundusze na nią da częściowo miasto, a częściowo związki narodowe.

## Ze świata

KONKURS TRANSATLANTYCKI AMATORÓW TELEGRAFU BEZ DRUTU.

(S) Tak liczni już w Ameryce i na zachodzie Europy amatorzy telegrafu bez drutu umówili się, aby w ciągu nocy na 12, 13 i 14-ty b. m. robić obserwacje co do doniosłości swych aparatów, a zatem dostarczyć danych, dotyczących się dotychczasowych postępów komunikacji telegraficznej i telefonicznej bez drutu.

I oto, w ciągu nocy na 12-ty b. m. amatorzy angielscy podchwycili depesze 28 amatorów amerykańskich. Sześć z tych depesz wysłano poza godzinami, oznaczonymi na konkurs. Poza tem nadeszła depesza telefoniczna od jednego z amatorów amerykańskich noszącego numer 27K. Dwóch amatorów angielskich podchwyciło depesze 9 stacji amerykańskich z ogólnej liczby 15-stu, których depesze otrzymali amatorzy francuscy.

W nocy na 13-ty bm. depesza jednego z amatorów amerykańskich otrzymana była przez aparat amatora szwajcarskiego w Genewie, a depesze siedmiu stacji amerykańskich zanotowane były przez aparaty amatorów francuskich w Nizzy i Orleanie. Jeden z amatorów francuskich w Pantin podchwycił też depeszę telefoniczną stacji amerykańskiej w Newarku, stanie New Jersey.

Według ostatnich wiadomości, jeszcze niezupełnych, w nocy na 14-ty amatorzy francuscy otrzymali depesze z 14-stu stacji amerykańskich.

A zatem odległości na planecie naszej kurczą się coraz bardziej, czas przestaje istnieć. Wkrótce każdy z nas w każdej chwili rozmawiać będzie mógł, nie opuszczając własnego mieszkania, z przyjaciółmi znajdującymi się na drugiej półkuli, załatwiać w jednej chwili interesy, na których załatwienie potrzeba było przedtem miesięcy!

CO PORABIA OZENIONY WILHELM W DOORN?

(S) Korespondent „Landay Express” zapytał adjutanta Moltkego, jaki tryb życia prowaodzi Wilhelm w Doorn po ożenieniu się. Na to pułkownik Moltke, który po długim pobycie w Doorn wrócił do Berlina, odpowiedział tak: „Hermina, nowa cesarzowa, trzyma wodze gospodarstwa domowego w rękach. Cesarz jest z tego zadowolony. Życie w Doorn jest pełne spartańskiej prostoty. Nie ma już poprzedniego zbytku. Jest to życie drobnego junkra. Jest ona, jak i wszystkie Niemki, doskonałą gospodynią. Hermina czuwa sama nad wszystkim, dozoruje inwentarz i służbę”.

została w Łodzi w roku 1915 Uczelnia Praktycznej Handlowości, Karola 8.

Zadaniem Uczelni jest szkolenie, i to nie tylko wszechstronne teoretyczne, lecz w pierwszej linii fachowo-praktyczne dzielnych pracowników handlu, przemysłu i administracji. Uczelnia stosuje najnowsze metody nauczania i absolwenci zwykli dochodzić do stanowisk samodzielnych.

Rozpoczęcie nowych wykładów na wydziale I i II dnia 20 stycznia r. b. Programy wydaje bezpłatnie Kancelarja Uczelni Karola 8 (1 5365

— Ze Stow. Techników.

W dniu 6 stycznia r. b. (w sobotę) o g. 7 wiecz. odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia Techników w Łodzi, Andrzeja 3 Koncert-raut. Zarząd Stowarzyszenia prosi o wczesne zapisywanie się członków wraz z gośćmi wprowadzającymi, w sekretarjacie Stowarzyszenia (tel. 2-43) do dnia 5 b. m. do godz. 12 w południe. Zgłoszenia późniejsze przyjmowane nie będą. Strój wieczorowy.

(4) 5366 Zarząd Stowarzyszenia Techników.

— Pomoc dentystyczna dla studentów.

Polski Czerwony Krzyż przypomina niezamożnym akademikom, że mogą korzystać z pomocy dentystycznej w ambulatorjum przy ul. Wólczańskiej 56 od godz. 4-8 po południu po cenach przystępnych (4)

## Ze sądów

— Za kradzież chustek.

b) D. 8 lipca 1922 r. posterunkowy 8 kom. Tomasz Rolka stojąc u zbiegu ulic Przejazd i Targowej, zauważył uciekającego ze stacji w stronę ulicy Przejazd jakiegoś człowieka. Za uciekającym gonił ekspedjent firmy „Finkelstein” wołając „łapać” złodzieja. Również i policjant puścił się w pogoń za złodziejem, którego schwytano w podwórzu domu Nr. 39 przy ul. Przejazd. Okazało się, iż jest Gustaw Szulc, który z wozu na stacji Łódź—Fabryczna skradł 8 wełnianych chustek.

Sędzia pokoju II-go okręgu skazał Szulca na 1 rok i 6 miesięcy więzienia.

## Ze sportu.

Polska drużyna w Paryżu.

Mecz piłki nożnej w Paryżu między klubem „Redstar” a krakowską „Cracawia” zakończył się wynikiem 5:2 na korzyść „Redstaru”.



# Giełda.

## Giełda Łódzka. z dnia 3 b. m.

	w płac.	żadan.	tran
Dolary St. Zjedn.	czeki 17725	17900	17650
Franki belgijskie	gotówka 17725	17750	—
Franki francuskie	czeki 1200	1205	—
Franki szwajcarskie	gotówka 1300	1305	—
	czeki 1310	1315	—
Korony austriackie	gotówka 5380	5385	—
Funty angielskie	czeki 0 26	0 26	—
	gotówka 82500	83600	82250
	czeki 82500	83000	83000

Korony czeskie	550	555
Marki niemieckie gotówka	2,50	2,55
czeki	240	2,50
Miljonówka	—	1690
Bank Związku Spółek Zarobkowych	—	—

## Giełda warszawska

Dol. St. Zjd.	17750	Dol. Kanad.	17,725
Marki niem.	2,50	Funty	—

## Czeki i wpłaty.

Belgia	1205	Londyn	82,750
Berlin	2,40	Nowy Jork	17,750
Gdańsk	2,40	Paryż	1510
Praga	550	Wiedeń	26

## Akcie.

Bank hand.	39,000	Ostrowiec	90000
" Dyskont	23500	Radzki	42500
" Kredyt.	9000	Starachowice	47000
" Zjed. Z Pol.	3000	Zyrardów	1,400,000
Cukier	590000	Borkowski	8500
Drzewo	7500	Zegluga	4500
Lilpop	89000	Jablkowscy	9200
Cegielski	60000	Nafta	5,550

**Popierajcie przemysł polski**

Rada Zarządzająca Sp. Akc. pod firmą

# „Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskim“

na mocy par. 17 Statutu zaprasza pp. akcjonariuszów na

## Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie,

mające się odbyć w Warszawie w dniu 25 stycznia 1923 roku o godzinie 10 rano w lokalu Sp. Akc. „Siła i Światło“ Mazowiecka 1.

Porządek obrad obejmuje:

- 1) Powiększenie kapitału akcyjnego,
- 2) Uprzywilejowanie trzeciej emisji akcji,
- 3) Upoważnienie do uzyskania uprawnienia rządowego na mocy ustawy elektrycznej, oraz w związku z tem zmiana lub zlikwidowanie posiadanych przez Spółkę umów koncesyjnych.
- 4) Wybór miejscowych gazet dla ogłoszeń, stosownie do par. 6 statutu,
- 5) Wybór instytucji zagranicznych, jako instytucji depozytowych dla akcji stosownie do par. 24 Statutu.

Prawo głosu mają ci akcjonariusze, którzy złożą swoje akcje, świadectwa tymczasowe lub kwity depozytowe albo zastawnicze, wystawi one przez krajowe instytucje kredytowe, działające na mocy statutów „zatwierdzonych przez Rząd, przynajmniej 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem, to jest najpóźniej dnia 18 stycznia 1923 r. Radzie Zarządzającej Towarzystwa, w biurze w Sosnowcu, przy ul. Stenkiwicza Nr. 9 lub w biurze Zarządu Sp. Akc. „Siła i Światło“ w Warszawie, ul. Mazowiecka 1. Dowody te muszą pozostać w przechowaniu aż do ukończenia obrad Walnego Zgromadzenia. Na kwitach depozytowych podane być muszą numery akcji, oraz imię, nazwisko i adres właściciela. Stosownie do par. 30 statutu Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne o ile przybędą na nie akcjonariusze lub ich pełnomocnicy, reprezentujący co najmniej połowę kapitału akcyjnego.

W razie gdyby zebranie w powyższym terminie z powodu niedostatecznej ilości zgłoszonych akcji nie mogło się odbyć, Rada Zarządzająca zawiadamia jednocześnie na zasadzie par. 32 Statutu, iż zwołuje Walne Zgromadzenie w terminie drugim na dzień 22 lutego 1923 roku do tegoż lokalu Sp. Akc. „Siła i Światło“ w Warszawie, Mazowiecka 1, o godz. 10-ej rano, z tym samym porządkiem obrad. Złożenie akcji w tym wypadku nastąpić musi najpóźniej do dnia 14 lutego 1923 r. Walne Zgromadzenie w tym drugim terminie uważane będzie za prawomocne bez względu na to, jaką część w tym drugim terminie uważane będą przybyli na nie akcjonariusze, lub ich pełnomocnicy. Osobnego ogłoszenia o terminie drugim nie będzie. Ogłoszenie niniejsze obowiązujące jest i dla ewentualnego powtórnego Zgromadzenia. (5362d1)

## „D A K“

Piotrkowska Nr. 149 (w podwórzu na prawo)

— p o l e c a —

**HURTOWO I DETALICZNIE**

**Bawełniane wyroby**

Fabryki: Karola Th. Buhle, Łódź.

Tow. Akc. L. Geyera

" " Scheblera i Grohmana

**Półwełniane i Wełniane wyroby**

Fabryki Tow. Akc. A. G. Borsta

" " " R. Kindlera

**Lniane wyroby**

Fabryki Zyrardowskiej Manufaktury.

Hurt: 1 i 2 piętro.

(Od 9—1 i 3—7)

Detal na parterze.

745 34K

## Dom

z pół morg. ogrodem, 1 morgę ziemi ornej, drzewem budulcowym i porządkowym w ilości 25 mtr. w Strykowie do sprzedania. Wiadomość Killińskiego 111 Turek. (10d1)

## Do wynajęcia

duży pokój z kuchnią umeblowany na parterze. Wiadomość od 9 do 11,30 i od 6 do 9 p. p. Książkiewicza 20 naprzeciw parku Juliana (13d1)

## Fotograf-retuszer.

lub retuszerka potrzebni za raz do zakładu. W. Sędkowski, w Tomaszowie Rawskim. 16s

## Potrzebna

panna do dwojga starszych dzieci pożądana pomoc w lekcjach, muzyce i t. p. Wiad. Andrzeja 17. Kulesza 6s2

# Motory

benzynowe nowej konstrukcji ekonomiczne, poprzed ich taniej wynosi niż wszelkie inne ropowe lub elektryczne o sile 20 i 40 koni, dynamo maszyny 208 amper 220 volt i różne inne mniejsze, motor elektryczny połączony z pompą do wody, sikawka pożarowa najnowszej konstrukcji 2-co cylindrowa. Piotrkowska 284 sklep elektrotechniczny. 2s3

## Lustra i meble

sofety, szafy, łóżka, stoły gabinetowe krzesła stołowe kanapy, materace, sprężynowe, całkowite sypialnie dekoracyjne, garnitury miękkich mebli — poleca na raty

## „Jarmark Łódzki“

Piotrkowska № 44. I-e piętro Telefon 613. (50222d)

# Robotników

na obrabiarki stolarskie

— poszukuje —

## Karol Wutke

Fabryka mebli, Cegielniana 70. 15b1

## Płace

## Do Myśliwych

150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterję Konstantynowska 7 Miłich. prawa oficyna I-sze piętro 3599k

## Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych  
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9—2 i 6—8.  
Panie od 5—6 5157

**Przyjmuję** się do roboty switry, rękawiczki i pończochy hurtowo i detalicznie. Wykonywanie robót staranne a tanio. Chrzescijańska pracownia wyrobów trykotowych. Miśsza 34. 9b1

## Dr. Eugenia Gerszuni

Piotrkowska 121  
Choroby kobiece i weneryczne kobiet. Przyjmuje od 12—1 od 4—6, w niedzielę i święta od 9—12. 5202k10

Kupujemy świeże skóry z dzikich zwierząt całego świata jak: Lisy, Wilki, Kuny, Tchórze, Wiewiórki, Sobole, Kangury i t. p. Kupimy nie tylko te, które sami upolujecie, lecz jeżeli kupicie od innych myśliwych i przy niesiecie do nas, możecie zarobić ładne pieniądze.

Przyślij skórę na próbkę a damy Ci cenę.  
Kupujemy tylko świeże skóry  
**S. FIRTKO**  
426 Penn Ave. Pittsburgh Pa  
United States of America 505KO

## Dr. J. Sołowieczyk

Choroby skórne i weneryczne  
ul. Pańska № 4,  
róg Konstantynowski ej.  
Przyjmuje od 9 do 1 i od 3 do 4. 5421b10

## LECZNICA CHOROBY ZĘBÓW LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS

145. Piotrkowska 145.

za plombowanie, oraz wprawianie zębów  
opłata podług taksy. 4818k

# DOM

3 piętrowy i mała ofcyna o 45 mieszk. do sprzedania w centrum miasta, przy tramwaju. Wiadomość: Przejazd № 2, w restauracji, od godz. 10 — 3 po południu. 12b5

## Potrzebna

starsza ekspedjentka — biurolistka do składu hurtowego cze kolady. Gwarancja lub kaucja konieczna. Oferty: skrzynka pocztowa 1C5. 14b1

## TOKARZA

przyjmie od zaraz Szkoła Rzemiosł T-wa Rzemieśln. „Resursa”, Wodna 34. 11b2

## Ważne

dla pp. Właścicieli nieruchomości i przedsiębiorstw budowlanych!!! Mogę dostarczyć każdą ilość słupów dębowych do parkanów różnego wymiarów począwszy od 2 i pół metra. Stefan Grabowski Przejazd 86. 5328d1

Potrzebni chłopcy do terminu stolarnia, Karola 7. 25-3

poszukuje posady binrowej. Posiadam 5 klasowe wykształcenie, 2 lata praktyki biurowej oraz piszę na maszynie. Oferty do „Rozwoju” pod „A. B.” 24-1

## Zagubione dokumenty

Jensiak Alojzy zagubił paszport niemiecki wydany w Katowicach. 10690-2

Leokadja Góralska zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki J. K. Poznanskiego. 10601-2

Biskupski Wacław zagubił kartę powołania wydaną w Łodzi. 10700-2

Matecki Franciszek zagubił kartę zwolnienia wydaną z 31 p. w Łodzi. 13-2

Burski Józef zagubił paszport polski wydany w Łodzi. 20-1

Dulemba Marja zagubiła paszport rosyjski wydany z gm. Rębów z Radomskiej. 990-2

Kaszyński Marcin zagubił paszport polski i kartę powołania wydaną w Łodzi. 8-2

Grabarski Walenty zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną z 25 pałku w Lublinie. 7-2

Zagubiłem książkę czeadniczą z 24, wydana w cechu majstrów fryzjerskich w Łodzi na imię Józefa Safjana. 50-3

Szymański Albert zagubił kartę rejestracyjną, wyd. w Łodzi. 35-3

Rajski Edwin zagubił paszport polski wydany w Łodzi. 37-3

Kubisz Józef zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 38-3

Potrzebna wykwalifikowana zakroczyni do prowadzenia samodzielnie magazynu ubiorów damskich na dobrych warunkach. Adresy pod „Dobry interes” do „Rozwoju”. 10695-2

Potrzebny zdolny ślusarz na kasy ogniotrwałe. Leszno 32 1C694-2

Za wypożyczenie miliona dam z pokój umeblowany oferty Rozwój sub „Umeblowany” 1C685-2

Potrzebna młoda osoba z szyciem na przychodnie do trojga dzieci. Kilińskiego 50, m 25, Brodzińska. 26-1

Potrzebny spółnik lub spółniczka do korzystnego interesu z kapitałem 3 miliony do sklepu, Przejazd 14. m. 2 19-1

Przybyła soka rasy wilczej odebrać można za zwrotem kosztów. Szosa Konstantynowska, Leśniczówka. 18-2

Pokój z kuchnią w centrum miasta zamienię na jeden pokój. Oferty pod „Zaraz” 16-1

Inteligentna skromna panienka znajdująca się w krytycznym położeniu, poszukuje zajęcia gospodyni u osoby samotnej. Oferty do „Rozwoju” pod „Energiczna” 14-1

Potrzebna dziewczyna zdolna do obsługi gości, biegła w rachunkach. Cukiernia W. Michalski, Dziewina 10 10-1

**BIELIZNIARWI** poszukuje Wytwórnia bielizny W. Knapp, Kilińskiego 103, ofcyna, Napęd elektryczny 11-1

Potrzebna zdolna podręczna i uczennica do pracowni sukien, Ogrodowa 28 s. 3 m. 4

Przyjmę dwóch panów na mieszkanie majstrów, krawców albo urzędników. Oferty do Rozwoju pod „Sublokatorzy” 9-1

Pokój z kuchnią w centrum miasta zamienię na sklep. Oferty pod „Zamiana” 17-1

Potrzebny stolarz meblowy, ulica Zakątna 78, zaraz 2-1

Potrzebny zaraz praktykant do składu towarów manufaktur. Łódź, Sienkiewicza 65, Edmund Wasilewski. 32-3

Potrzebny chłopiec do bufetu kina „Luna”. Zgłaszać się Przejazd 16, Królikowski. 32-1

Potrzebny chłopiec na posyłki. Benedykta 16, Harjers. 34-1

Przyjmuję zamówienia na granie na wieczorkach. Widzieć się można od 10-11 i od 3-4. Piotrkowska 273, m. 18. 25-2

Przystąpię do każdego dobrze prosperującego interesu, jako spółnik z kapitałem 2 i pół miliona. Oferty pod „Miljon” 5-2

Od stycznia kursy francuskiego; przyjmuje zapisy na nowe komplety roczne i półroczne Kilińskiego 77-2. 27-2

Potrzebny czeladnik rymarski. S. Skarżyński, Piotrkowska 133. 27-3

Potrzebna praczka do pralni zaraz. Al. Kościuszki 41. 29-2

Odnajm chłopca dwutygodniowego niechrzonego na wspaniaść. Kilińskiego Nr. 32, w pralni. 26-2

Okazja! Dwie płyty marmurowe z bufetów lub z bufetami do sprzedania Wysokiego 15 Łódź Chojny, 1C674-2

Przyłode wleczki do sprzedania Wólczańska 93 sklep obawia. 10675-2

Rowery dwa, wolne koła mało używane sprzedam. Franciszkańska 58-26. 10688-1

Sprzedam łóżka, stół, krzesła, biurko, szafę, lustro i 2 fotole z kanapką. Piotrkowska 134-9, 2 piętro, ofcyna. 10692-1

Rower damski prawie nowy do sprzedania. Ul. Rzgowska 68 Roman. 10695-2

Przebieżę na opozach tani do sprzedam, Piotrkowska 83, m. 35 Bifer, 600-1

Sklep spożywczy z mieszkanicem zaraz do sprzedania. Cena przystępna. Dojazd tramwajem Nr. 4, przy Senatorskiej, Rawska 10 51-2

Magiel sprzedam z powodu śmierci. Przędzalniana 30. Wiadomość w sklepie. 36-3

**PIANINO** używane rozstrojone sprzedam. Bałucki Rynek № 6, Grdesiński. 40-3

Są dwa place do sprzedania i maszynę do sieczki; wiadomość Pomorska 83, Walczak, 12-3

### Różne:

**AA** Obrączki ślubne pierścionki kołczyki gwarancja za złoto zegary zegarki duży wybór przyjmuję wszelkie reperacje Brzezińska 10 Jan Placek. 10345-6

**A** kuszerka Pipkowa przyjmuje pańskie miejscowe i przyjezdne. Piotrkowska 132-14. 10587-9

**K**upno — sprzedaż majątków ziemskich nieruchomości miejskich młynów, fabryk, interesów handlowych — szybko załatwia, biuro pośrednicze Tarszyckiego Piotrkowska 90 telef. 840 10609-6

Przybyła soka rasy wilczej jest do odebrania za zwrotem kosztów Cegielniana 51 w Koszarach. 2C686-2

Potrzebni czeladzie i podręczni stolarskie Spacerna 26 10667-2

Potrzebna praczka do pralni ul. Przejazd 46 frnot 01756-2

Zdolna krawcowa poszukuje szycia w domach prywatnych Oferty pod „Zdolna” 10677-2

**STUDENT** udziela matematyki języków. Kilińskiego 86-3 (druga brama) 10580-2

Praczka i dziewczyna do sprzątania. Mogą się zgłosić do pralni, Zielona 28. 10697-1

**K**awaler poszukuje mieszkania umeblowanego przy chrześcijańskiej rodzinie; chętnie udzieli nauki. Oferty składać do „Rozwoju” pod „Urzednik i uczeń” 10699-1

**M**ieszkania, 1 pokoju poszukuję gdziekolwiek. Oferty do „Rozwoju” pod „A. G.” 10686-2

Potrzebny czeladnik na szpiłkowaną robotę damską i męską zdolny. Lipowa 65. 10687-1

## Nie kupujcie towarów!

póki się nie przekonacie, że najtaniej kupuje się w sklepie pod firmą;

## Najtańsze źródło

do w mieżkaniu prywatnem.

Łódź, ul. Dziewina № 36, tel 13-37.

Towary białe, płótna kolorowe, na wyspy, pościel, cągi różne, chustki, bestony szewioty, korty, sukna, sibiry, barchany, flanele, podszewki, nie i inne towary.

**Uwaga!** Hurtownikom fabryczne ceny. Również wysyłam odpowiednie tow. podług zamówień. 5364b

**Oszczędza** ten kto zaopatruje się na raty lub za gotówkę w firmie

## „WYGODA” Piotrkowska 238

konfekcję damską, męską i dziecięcą, manufakturę i obuwie. Kto re posiada w wielkim wyborze

**UWAGA:** Wszelkie obstalunki wykonujemy we własnej pracowni w przeciągu 4-ch dni (Filji nie posiadamy) (4762K1)

Przyjmujemy zapisy na kursa języków

## Angielskiego, Francuskiego Niemieckiego oraz Buchalterji

Zgłoszenia młodzieży męskiej przyjmnie Sekretariat Informacyjny Y. M. C. A. Piotrkowska 243. (5358d2)

## OBUWIE najnowsze PARYSKIE I WIEDENSKIE fasony

z najlepszych zagranicznych skór

## STELZNER i WEBER

ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 141.

**Specjalność:** Wytworne pantofelki balowe, jedwabne i lakierowe w bogatym wyborze. 508b12

## Ważne dla właścicieli

stawów, jezior i rybnych gospodarstw. Przyjmuje się zamówienia na sieci konopniane i bawełniane w każdej wielkości i ilości. Tamże na miejscu budowa łodek. Obstalunki wykonywa się w przeciągu 1-go tygodnia.

Wiadomość: A. Stefański Ruda Pabjanicka staw pod Łodzią. 5287K5

## Na raty!

4999s5o

## Na raty!

Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary (okciowe, bieliznę i t. p.

**UWAGA:** Wykonuje wszelkie obstalunki podług najnowszych fasonów

## „Ekonomja” Górny Rynek 56.

## Drobne ogłoszenia

### Kupno i sprzedaż:

**AAA** Kupuję meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia, placę najwyższe ceny. Łaznik Benedykta 28 m 15, parter. 10340-9

**AA** Meble sypialne, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przędzeczki Piotrkowska 108 6262-0

**A** Kredens, szafy, łóżka, stół, krzesła, otomane, tremo garderoby sprzedam Sienkiewicza 59 m 21. Ofcyna pierwszego piętro Kaliski. 10650-5

**A** Kredens, pomocnik stół krzesła, szafy bielizniarki, łóżka, szafy białe, lakierowane, łóżeczko dziecinne, biurka, etazerki, szreda, e tano. Piotrkowska 261-4 11638-5

**P**ianino kupię dla własnego użytku. Oferty z ceną do Radakeji Rozwoju pod „S. E.” 10651-2

**D**o sprzedania urządzenie fryzjerskie wiadomość Główna 54 Grinbaum. 10654-2

**D**o sprzedania wóz lekki nowy i dwa koła nowe do resorki Szosa—Aleksandrowska 168 10664-2

**W**arsztat ślusarsko-mechaniczny z mieszkaniem jest do sprzedania w mieście powiatowym. Oferty proszę do adm. „Rozwoju” pod „Warsztat”. 10689-3

**Cena ogłoszeń** przed tekstem i w tekście 600 mk., za tekstem 450 mk., zwyczajnie 300 mk., wśród drobnych 100 mk., nekrologi 350 mk., komunikaty 400 mk., za wiersz nonparelowy lub jego inne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń dzielnica na 3 tony, za tekstem 200 mk., za ogłoszenia bez oznaczenia honorarium uwaga redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmują od godz. 6-ej, po 6-ej dolicza się do proc. Za reklamowe wycenienie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje od 1 stycznia 1923 r. Ogłoszenia przyjmują się do 12 dnia zniawy ea bez op